

N:o 301.

Af Herr **Ola Wänsson**: Angående utfärdande af en författning, att den genom Kongl. Brevet den 26 Oktober och den 12 December 1858 fastställda öfverenskommelse rörande båtsmanstorpens beskaffenhet inom Blekinge län skall fortfarande gälla till allmän efterrättelse.

Genom flera äldre Författningar, och bland dessa, Kongl. Förordningen den 10 Juni 1683 och Kongl. Brevet samma dag, Kongl. Instruktionen den 29 Augusti 1683 och Kongl. Förordningen den 27 April 1685, hvilken sednare innefattar det för Blekinge båtsmanshåll ännu gällande hufvudkontrakt, finnas föreskrifter meddelade rörande rust- eller rotehållares och båtsmäns ömsesidiga rättigheter och skyldigheter, och hvad särskildt angår båtsmanstorpén, innehåller sistnämnda Författning, att rotehållaren skall för båtsmannen uppsätta en stuga med kammare i förstugan, äfvensom ett fähus och derjemte lemna honom en liten täppa vid husen, som kan vara tjenlig till kålgård, hvarefter genom Kongl. Brevet den 12 September 1786 stadgades, att de rusthållare, hvilka vilja och kunna till bruk och nyttjande upplåta båtsmannen någon jord, som uti afkastning gifver så mycket af de s. k. hemkallspersedlarne i spanmål, hö och halm, som kontraktet utstakar, finge sådant icke förvägras, när karlen vid inskrifningen dermed förklarar sig nöjd, äfvensom genom Kongl. Resolutionerna den 3 Juni 1719, den 25 Maj 1720, den 28 Juni 1731 och Kongl. Brevet den 15 Mars 1826 samt andra hit hörande Författningar förklarats, att de om båtsmanshållét inom orterna upprättade kontrakt skulle noga handhafvas och lända vederbörande till efterrättelse, så att allmogen ej finge påläggas något utöfver hvad kontrakten innehölle, eller någon, vid svårt ansvar, fördrista sig att bjuda eller emottaga det ringaste derutöfver, samt att inkräktningar vid båtsmanstorpén utöfver den jord, som dem enligt kontrakt och författningar tillkomme, borde utläggas, der de gjorde äro, och, när deröfver klagades, rättelse derutinnan meddelas af Konungens Befallningshafvande, som äfven hade att tillse, det sådana inkräktningar icke finge ske.

Då emedlertid tid efter annan tvister uppstått rörande tillämpningen af gällande författningar angående båtsmanstorpen, träffades, vid af Konungens Befallningshafvande, till följd af Kongl. Maj:ts Nådiga förordnande, med utsedde fullmäktige för rusthållare vid Blekinge läns båtsmanshåll, i närvaro af vederbörande Kompanichefer den 24 April 1858 hållet sammanträde i Ronneby, öfverenskommelse rörande båtsmanstorpen, innefattande närmare bestämmelser icke allenast om åbyggnadernas storlek och beskaffenhet, utan äfven derom, att den enligt kontraktet torpen tillhörande kältäppa skulle innehålla tre kappland brukbar jord, utom hvad till husplan och väg till husen erfordrades; — hvilken öfverenskommelse blifvit af Kongl. Maj:t genom nådiga Brefven den 26 Oktober och den 22 December 1858 gillad och fastställd.

Det oaktadt, och enär under tiden åtskilliga båtsmanstorp blifvit utvidgade till följd deraf, att rust- och rotehållare dels begagnat sig af rättigheten att för hemkallspersedlarne lemna vederlag i åker och äng, dels ock åt torpinnehafvaren frivilligt upplåtit vissa jordstycken till uppodling, hvilken jordtillökning derefter fått af båtsmännen oqvaldt bibehållas, har, då sedermera vid ombyte af båtsman tvist uppstått om utläggning af den, utöfver bestämmelserna i det för orten gällande kontrakt och nyssberörda öfverenskommelse, torpen tillagda jord, denna, äfven i fråga om sådana lägenheter, der hemkallspersedlarne derjemte af rusthållaren ansetts vara torpen oskiljaktigt tillhöriga likasom hinder lagts för flyttning af torpen, då deras läge befunnits vara jordegaren till men och förfång vid ett ändamålsenligt ordnande af dess eget åkerbruk.

Då dessa sålunda hufvudsakligen endast af rusthållares egen efterlåtenhet och bristande insigter för behörigt iakttagande af sina lagliga rättigheter härledda förhållanden, hvilka icke heller öfverensstämma med ofvanberörda om båtsmanstorpens beskaffenhet gällande stadgar, göra båtsmanshållet för åtskillige jordegare vida mera betungande än för andra, samt den härigenom uppkommande osäkerhet och oreda, likasom den deraf framkallade ovilja emellan rusthållare och deras båtsmän, hvilken vanligen icke länder desse sednare till fromma, ingalunda står väl tillsammans med grunderna för båtsmansindelningen, som dessutom i sig sjelf numera, efter Flottans förändrade organisation, torde vara mindre lämplig eller behöflig, så har jag, med anledning af de härom inom orten rådande åsigter, ansett det vara min pligt att, för vinnande af nödig rättelse härutinnan, böra vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes, efter vederbörandes hörande, genom särskild författning i nåder stadga, att förut omförmälda, genom Kongl. Maj:ts nådiga Bref den 26 Oktober och den 12 December 1858 gillade och fastställda, öfverenskommelse rörande båtsmanstorpens beskaffenhet inom Blekinge län skall fortfarande lända till allmän efterrättelse, så att den till torpen hörande jord,

som öferskjuter den i kontraktet bestämda kåltäppa till rymd af tre kappland brukbar jord, utom hvad till husplan och väg till husen erfordras, och icke befinnes utgöra vederlag för båtsmännens löneförmåner i spanmål och foder, må genast utläggas och af vederbörande jordegare öfvertagas.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1868.

Ola Månsson
från Blekinge.

Uti ofvanstående motion instämmer jag i allo. Som ofvan.

P. Andersson
från Blekinge.

N:o 302.

*Af Herr Ola Månsson: Angående förändring i 2 Kap. 5 §
Giftermåls-balken.*

Då det ofta händer, att vid den ena makans död den efterlevande önskar ingå äktenskap med någon af den afidnas syskon, eller dermed likställig slägtled, enligt Giftermåls-balken 2 kap. 5 §, der lagen stadgar, att ett sådant äktenskap icke får ingås förr än Kongl. Maj:t dertill lemnat bifall, hvilket mig veterligt aldrig blifvit nekadt, så får jag, både för att med sådana frågor icke upptaga Kongl Maj:ts dyrbara tid, samt ock för att befria sådane kontrahenter från onödiga ansökningar, föreslå,

att Riksdagen för sin del ville besluta samt till Kongl. Maj:t göra framställning derom, att lagens stadgande i Giftermåls-balken 2 kap. 5 § i de delar upphävas, som utgöra